

MARTINA BOLOM-KOTARI, ED.

KNIHOVNY BENEDIKTINSKÝCH KLÁŠTERŮ BROUMOV A RAJHRAD – KATALOG K VÝSTAVĚ

Vydalo nakladatelství Gaudeamus v Hradci Králové v roce 2019.

V dubnu 2019 vyšel k výstavě *Knihovny benediktinských klášterů Broumov a Rajhrad*, prezentované v prostorách Památníku písemnictví na Moravě a zároveň v broumovském klášteře v období dubna až října 2019, výstavní katalog stejnojmenného názvu. Knižní titul *Knihovny benediktinských klášterů Broumov a Rajhrad* byl označen podtitulem Katalog k výstavě, ale jak napovídá tiráž, jedná se o kritický katalog, tedy vlastně o sborník odborných statí k jednotlivým tématům.

Přípravy a vydání se chopili členové řešitelského týmu projektu *Brána moudrosti otevřená. Barokní kulturní dědictví klášterů Broumov a Rajhrad: ochrana, restaurování, prezentace (NAKI II, 2016–2020)*. Publikace vychází z pera patnácti autorů pod editorským vedením Marty Bolom-Kotari. Došlo k propojení autorského týmu z Katedry pomocných věd historických a archivnictví Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové, Moravské zemské knihovny v Brně a Ateliéru restaurování papíru, knižní vazby a dokumentů Fakulty restaurování Univerzity Pardubice. Autorský tým si klade za cíl nabídnout čtenářům pohled do problematiky průzkumu, restaurování a ochrany knih, knižních vazeb, zejména pak přiblížit a vyhledat nejnvhodnější

možnosti ke zpřístupnění výsledků bádání odborné i laické veřejnosti. Taktéž se pokouší zjistit nejnvhodnější postupy pro úpravu či rekonstrukci poškozených knih a poukazuje na vybavení a provoz jednotlivých knihoven.

Celkově je katalog koncipován na 139 stranách, v česko-slovensko-německém jazykovém provedení s doplňkovým anglickým závěrem. Obrazová příloha není v publikaci zařazena, dokumentační fotografie a fotografický materiál ilustračního typu jsou společně s citačním aparátem zařazeny do samotných příspěvků. Po stručném úvodním slovu je výstavní katalog rozčleněn do čtyř sekcí, dělených podle obsahového zaměření. První sekce *Počátky – historie – současnost* nastiňuje historii benediktinského řádu, dějiny obou klášterů, zvláštní pozornost upíná pak k broumovské klášterní a konventní knihovně. Přehledný text popisuje situaci v průběhu několika staletí v obou klášterních komunitách. Bohužel některé historické přehledy jsou až příliš stručné, někdy se autoři uchylují ke kompilačním dílům, která ještě zestručňují. Současné situaci a chodu se potom věnují jen poskrovnu (např. v Rajhradě je doveden historický vývoj pouze do roku 2005). Druhá část *Knižní fondy*

představuje knihu jako fenomén, její historickou podobu od 15. do 19. století, obsahovou skladbu klášterních knihoven, akvizice a donátory či úlohu knihoven v klášterních společenstvích. Příspěvky reflektují dosavadní stav poznání a zkoumání obou zmiňovaných knihoven, za nimiž stojí dlouhodobý výzkum a úsilí odborných pracovníků a knihovníků. Třetí oddíl s názvem *Umělecká výzdoba – stavební vývoj* se zabývá otázkami architektury a umění a snaží se zhodnotit celkový stavební vývoj rajhradského a broumovského klášterního komplexu. Velkou devízou je uvedení zcela nových studií k jednotlivým prvkům umělecké výzdoby, týkající se fresky knihovního sálu v Broumově. Čtvrtá část *Výzkum knižních vazeb – péče o knihy* představuje specifikum knižních vazeb, ochranu a péči, doplňuje články konkrétním restaurátorským postupem na vybraných publikacích. Kvitovat zde můžeme velmi přehledné a názorné postupy konzervátorských a restaurátorských prací a zásahů, jež jsou napsány erudovaně a přitom s dostatečnou dávkou srozumitelnosti.

Lze konstatovat, že katalogové části jsou přehledné s edukativním charakterem. Určitě také můžeme ocenit zařazení výběrové bibliografie a uvedení místního a jmenného rejstříku. Bohužel však publikace neprošla jednotnou obsahovou, stylistickou a jazykovou korekturou, což (zejména v terminologie nebo zkratkách) vytváří velmi roztříštěný a nekompaktní dojem.

Úvodní slova editorky slibují následující „*Knihy, kterou čtenář drží v ruce, je nutně poplatná době svého vzniku. Odráží dosavadní práci autorů jednotlivých textů i dalších členů týmu... a nabízí takový stav poznání, k jakému jsme dospěli před jejím odesláním do tisku v březnu 2019. Výzkum však nekončí...*“ Projektový tým se dále zavázal k vydání odborné monografie, speciálních map i metodiky ke klimatickým

specifikům klášterních knihoven a k mnohým dalším aktivitám. Budeme doufat, že se veškeré aktivity podaří uskutečnit, přinést tak nové poznatky a představit je i široké veřejnosti.

Miroslava Šudomová